

Ovdaskuvlaluohkká lea du máná vástte

RÁVAGIHPA OVDASKUVLALUOHKÁS

Du mánná galgá álgit ovdaskuvlaluohkkái

Dát rávagihpa addá dutnje dieđu ovdaskuvlaluohkás ja makkár doaibma ovdaskuvlaluohkás lea.

DON LEAT DEHÁLAŠ

Don leat lagamus du máná. Danin du oainnut leat dehálaččat ovdaskuvlaluohkás. Jus muitalat iežat oainnu bargoveagas lea álkit addit du mánnái maid dat dárbbáša.

Mieldeleahkimii ja váikkuheapmái don dárbbahat diehtit mot ovdaskuvlaluohkká galgá doaibmat.

Seamma ulbmila guvlui

Mearrádusat ovdaskuvlaluohkás leat oassái skuvlalágas ja oassái oahppoplánas.

Skuvlalága ovccát kápihttal giedahallá ovdaskuvlaluohká. Dáppe dadjo earet eará ovdaskuvla luohká galgá stimuleret mánáid ovdáneami ja oahppama ja válbmet sin bistevaš skuvlejupmái. Skuvlejupmi ovdaskuvlaluohkás lea nuvtá, muhto ožžot ilbmat sierra lasáhusat mat sáhttet mielddisbuktit stuora goluid ohppiide. Ovdaskuvlaluohkás leat 525 diimmu ja galget dollojuvot jagi áigge mii siskkilda čakča- ja gidđalohkanbaji.

OAHPPOPLÁNA

Hálddahus lea ásahan odđa, čohkkejuvvon oahppoplána vuodđoskuvlii, ovdaskuvlaluohkkái ja fiddjaáiggeruoktui. Oahppoplána bođii vuoibmái čakčalohkanbaji 2011.

Spešiálaskuvllas ja sámeskuvllas leat iežas oahppoplánat, mat eanašoassái leat seammalágánat go vuodđoskuvlla. Mánát sáhttet vázzit ovdaskuvlaluohká maid spesiálaskuvllain ja sámeskuvllain.

Vuodđobázahallanskuvllas maid lea iežas oahppoplána, mii eanašoassái lea seammalágán go vuodđoskuvlla. Vuodđobázahallanskuvlla oahppoplána ii siskkil goit ovdaskuvlaluohká.

Vuosttaš guokte oasi – Skuvlla árvovuodđu ja doaibma sihke Bajildus ulbmilat ja njuolggadusat – gusket ovdaskuvlaluohká ja friddjaáiggeruovttu. Oahppoplána goalmát oassi – Skuvlaávdnasiid gursaplánat – eai guoskka ovdaskuvlaluohká ja friddjaáiggeruovttu daningo oahpahus doppe ii siskkil diimmuid ja ávnnasoahpaheami. Lohkamiin oahppoplána guokte vuosttaš oasi oažžut diehtit makkár vuordámušat ja gáibádusat dus sáhttet leahkit ovdaskuvlaluohkás. Buot ovdaskuvlaluohkát galget čuovvut oahppoplána.

NJULGODAT OVDASKUVLALUOHKKÁI

Buot mánáin Ruotas lea njulgodat vázzit ovdaskuvlaluohkás čakčalohkanbaji rájes dan jagi go deavdá guhtta jagi. Du orrunguovllu gielda lea geatnegahtton fállat du mánái báikki. Dutnje ja du mánái ovdaskuvlaluohkká. ii leat bákkolaš. Máná oažžu váldit vuostá árabut go deavdá guhtta jagi, mii mearkkaša vejolašvuodá heivehanmunni álgimii. Ovdaskuvlaluohkás ii leat oahppogeatnegasvuolta.

Gávdnojit gielddalaš, stáhtalaš ja friijaektolaš ovdaskuvlaluohkát. Gielddavuloš ovdaskuvlaluohkás vástida politihkalaččat válljejuvvon lávdegoddi. Friijaektolaš ovdaskuvlaluohkás vástida stivra. Ovdaskuvlaluohkát spesiálaskuvllain ja sámeskuvllain leat stáhtavuložat.

Lávkkis lávkái agibeaválaš oahppamis

Ovdaskuvlaluohkás sáhttá ovdaskuvlla ja skuvlla bargovuogi metodihka ovttasit. Dat lea okta ovdaskuvlla dárkkuhusain ja dat addá ovdaskuvlaluohkkái iežas identitehta. Dáppe galgaba guokte doaimma, seammaláganvuodain ja sierraláganvuodain, deaivvadit ja šaddat goalmát – doaimman mii máná perspektiivas lea buoremus guovtti máilmmis. Sáhttá dadjat ahte ovdaskuvlaluohkká lea šaldi ovdaskuvlla ja skuvlla gaskkas.

Ovdaskuvlaluohkká galgá vuoiŋnastit demokrátta vuoddu nalde. Dat mearkkaša stuorimus oassái ahte bargoveahka galgá háhkat rabas ja demokrátalaš áimmu gos juohke oahppi beassá dovdat iežas ja earáid árvvu.

Ovdaskuvlaluohkká galgá stimuleret buot ohppiid ovdáneami ja oahppama ja válbmet daid bissovaš oahppamii sihke ovddidit sin harmonalaš ovdáneami. Stoahkan, luovvan ja dutkan leat dehálaš oasit oahppamis ja ohppiid hállu ja sáhkkaivuohta galgá váldot vuhtii.

Vuolggasadjin lea ahte ovdáneapmi ja oahppan dáhpáhuvet jotkkolaččat ja buot aktavuodain.

Oahppan ovdaskuvlaluohkás galgá addit ohppiide vejolašvuoda ovdánit oahppoplána nuppi oasi bajildus ulbmiliid guvlui. Dát ulbmilat gusket oppa vuodđoskuvlla áigge ja eaige sáhtte leahkit olahuvvon go áigi ovdaskuvlaluohkás lea meaddel, muhto doaima ovdaskuvla-luohkás sáhtta mángga ládje váikkuhit ahte oahppit ovdánit dáid guvlui. Muhtin ovdamearkkat dakkár ulbmiliin leat ahte juohke oahppi vuodđoskuvlla maŋgel:

- árvvusatná eará olbmuid iešárvvu,
- sáhtta geavahit ruotagiela njálmmálaččat ja čálalaččat riggát ja mánggabealálaččat,
- sáhtta geavahit matemáhtalaš jurddašuvuogi viidásit oahppamis ja árgabeaivvis,
- váldá persovnnalaš vástu iežas oahppamis ja bargobirrasis.

Juohke ovdaskuvlaluohkká lea erenomáš

Oahppoplána galgá dáhkidit ahte buot oahppit ožžot seamma veardásaš oahpu ovdaskuvlaluohkás, beroškeahttá gos sii orrot. Bargovuohki sierra ovdaskuvlaluohkáiin sáhttá goit leahkit earálágán. Vuohki mii heive muhtin ovdaskuvlaluohkás ii soaitte soahpat nubbái. Doaimma ferte heivehit ohppiid mielde iige aktat oahppijoavku leat seammalágán.

Gielddas, stáhtas ja priváhta ovdaskuvlaluohká stivrras lea bajimus vástu ovdaskuvlaluohká doaimmas. Don sáhtát jorgasit dohko jus ilbmá problema man don ja bargoveahka dehe rektor ehpel bastte čoavdit ieža.

Ovttasbargu ruovttuin

Oahppoplánas lea ahte ovdaskuvlaluohká oahpaheaddjis lea vástu ovttasbarggus ja galgá jotkkolaččat informeret dutnje du máná skuvladilis, riibamis ja ovdáneamis ja gozihit du máná persovnnalaš dili.

Dát sáhttá dáhpáhuvat mángga ládje, vahkkobláđi, váhnenčoahkkimiid dehe eará vuogi mielde, muhto maid vejolašvuodain beaivválaš ságastemiin. Don sáhtát álo gáibidit informašuvnna dehe eará ládje čájehit beroštumi du máná ja ovdaskuvlaluohká doaimmas. Don sáhtát maid muitalit jus lea dáhpáhuvan juoga erenomáš mii soaitá leahkit bargovehkii buorre diehtit.

Skuvlalága jelgii dus, du mánás ja du máná oahpaheaddjis unnimustá aktii jagis leahkit ovdánanságastallan du máná ovdáneamis ja oahppamis. Oahppoplána galgá leahkit doarjjan ságasteamis.

Vill du läsa hela läroplanen?

Läroplanen bör finnas i alla förskoleklasser. Du kan beställa eller ladda ned läroplanen på Skolverkets webbplats www.skolverket.se

ISBN: 978-91-87115-49-3
Grafisk form: AB Typoform
Foto: Michael McLain
Skolverket 2012

Skolverket